

**LIETUVOS BANKAS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2023-12-13 Nr. 429-537

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2022 m. sausio 6 d. į pareiškėjui priklausančio sklypo tvorą atsitrenkė nuo kelio nuslydęs automobilis, kurio valdytojo civilinę atsakomybę transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartimi buvo apdraudęs draudikas. Gavęs pranešimą apie įvykį draudikas pradėjo žalos administravimą ir 2023 m. vasario 24 d. informavo pareiškėją priėmęs sprendimą išmokėti 1 704,56 Eur draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal UAB „Infranet“ parengtoje remonto darbų sąmatoje apskaičiuotą remonto kainą be PVM.

Draudimo išmokos dydis pareiškėjo netenkino, todėl jis kreipėsi į turto vertinimo paslaugas teikiančią UAB „Asistavita“, o ši parengė Nuostolių nustatymo ataskaitą Nr. *Duomenys neskelbtini* (toliau – Nuostolių ataskaita). Joje nurodyta, kad tvoros remonto kaina be PVM siektų 2 444,09 Eur, o su PVM – 2 957,35 Eur. Nuostolių ataskaitą pareiškėjas pateikė draudikui ir pageidavo, kad draudikas išmokėtų pagal ją apskaičiuotą draudimo išmoką.

2023 m. birželio 12 d. atsakymu draudikas informavo pareiškėją nemokėsiąs didesnės draudimo išmokos ir paaiškino, kad Nuostolių ataskaitoje panaudoti darbų įkainiai yra didesni, nei įprasta, dalis darbų pozicijų neatitinka pateikiamų statybų kainodaros bendrovės UAB „Sistela“¹ kainynuose, nors nurodoma, kad darbų kaina apskaičiuota pagal pastaruosius. Taip pat draudikas teigė, kad Nuostolių ataskaitoje pateikta tik ją rengusio specialisto nuomonė dėl turto atkūrimo išlaidų ir tai yra tik viena iš nuomonių dėl remonto kainos.

Pareiškėjas nesutiko su galutiniu draudiko sprendimu, todėl kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas, kad jam būtų išmokėta draudimo išmoka, apskaičiuota pagal Nuostolių ataskaitą, ir būtų atlygintos jos rengimo išlaidos. Pareiškėjas teigė, kad draudikas išsisukinėja ir nesutinka atlyginti patirtų nuostolių, nurodė, kad sąmatoje, pagal kurią išmokėta draudimo išmoka, nebuvo įtrauktų dalies reikalingų remonto darbų, nurodytos per mažos remonto darbų ir jam reikalingų dalių bei medžiagų kainos, taip pat teigė, kad dvi draudiko pasiūlytos įmonės turėjo atlikti remontą, tačiau viena remonto taip ir neatliko, o kita, apžiūrėjusi apgadinius, po kelių dienų pranešė, kad darbų neatliks.

Draudikas su pareiškėjo keliamais reikalavimais nesutiko, prašė juos atmesti. Anot draudiko, siekdamas nustatyti pareiškėjo patirtos žalos dydį, jis gavo ne tik UAB „Infranet“, bet ir dar keturis remonto kainos skaičiavimus arba remonto pasiūlymus: 1) UAB „Finance property“ sudarė sąmatą, kurioje nurodyta kaina – 806,23 Eur be PVM; 2) UAB „Smart Claims“ apskaičiavo 1 169,40 Eur be PVM remonto kainą; 3) V. Rutkausko įmonė nurodė atliksianti darbus už 1 400 Eur prieš mokesčius; 4) UAB „Dmirosta“ pateikė komercinį pasiūlymą, kuriame nurodyta remonto kaina be PVM – 1 667,39 Eur. Draudikas akcentavo, kad minėtuose skaičiavimuose ir pasiūlymuose darbų mastas iš esmės sutampa. Išmokėta draudimo išmoka (1 704,56 Eur), draudiko teigimu, ir taip yra didesnė už daugelį pateiktų skaičiavimų ir pasiūlymų, todėl ji yra pakankama pareiškėjo žalai atlyginti.

¹ Bendrovė specializuojasi statybų kainodaros srityje ir sąmatinių skaičiavimų srityje, rengia darbo, medžiagų ir mechanizmų sąnaudų statyboje normatyvus, kainynus statybos darbų sąmatų sudarymui ir kt.

Pasisakydamas dėl Nuostolių ataskaitoje pateiktų skaičiavimų, draudikas, be kita ko, nurodė, kad joje kai kurios remonto darbų ir medžiagų kainos padidintos 1,5–2 kartus (pritaikyti atitinkami koeficientai), nors iš rinkoje veikiančių įmonių skaičiavimų matyti, kad tokie koeficientai reikalingiems remonto darbams nėra taikomi, taip pat pakartojo atsakyme į pareiškėjo pretenziją nurodytas aplinkybes, kad dauguma Nuostolių ataskaitoje nurodytų darbų neatitinka UAB „Sistela“ kainyne nurodytų pozicijų.

Atlyginti Nuostolių ataskaitos rengimo išlaidas draudikas taip pat nurodė nematęs pagrindo, nes minėta ataskaita nebuvo vadovautasi, draudimo išmoka nebuvo perskaičiuota, pradinis draudiko sprendimas buvo pagrįstas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau – Ginčų taisyklės) 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priima sprendimą.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus matyti, kad šalių nesutarimai kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios dėl įvykio atsiradusių tvoros apgadinimų patirtą žalą, dydžio ir Nuostolių ataskaitos rengimo išlaidų atlyginimo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, Lietuvos banko nuomone, būtina įvertinti ar: 1) draudimo išmoka yra pakankama dėl įvykio atsiradusiai pareiškėjo žalai atlyginti; 2) draudikui kyla pareiga atlyginti pareiškėjo patirtas turto vertinimo bendrovės samdymo išlaidas.

1. Dėl draudimo išmokos, atlyginančios dėl tvoros apgadinimų patirtą žalą, dydžio

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomasis draudimas reguliuojamas Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCPDĮ) ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų (Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių² (toliau – Taisyklės) ir kt.) nuostatomis. TPVCPDĮ 2 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad draudžiamasis eismo įvykis – eismo įvykis, kuriam įvykus pagal šį įstatymą turi būti išmokama draudimo išmoka, kuri 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžiama kaip draudiko ar Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro (toliau – Biuras) mokama nukentėjusiam trečiajam asmeniui pinigų suma arba kita sutarta išmokos mokėjimo forma, skirta žalai asmeniui, turtui ir (ar) neturtinei žalai atlyginti.

Pagal TPVCPDĮ 2 straipsnio 5 dalį, eismo įvykio žala laikoma per eismo įvykį padaryta žala nukentėjusio trečiojo asmens turtui, nukentėjusiam trečiajam asmeniui ir (ar) neturtinė žala arba žala, kuri atsirado vėliau kaip eismo įvykio padarinys, o pagal 2 straipsnio 23 dalį, žala nukentėjusio asmens turtui – nukentėjusio trečiojo asmens turtui padaryta žala, kurios dydis nustatomas įstatymų nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į kilusio ginčo aplinkybes, pažymėtina, kad Taisyklių 6 punkte įtvirtinta, jog per eismo įvykį padarytos žalos dydis ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims mokėtinos draudimo išmokos dydis nustatomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, TPVCPDĮ, kitų teisės aktų nuostatomis ir atsižvelgiant į eismo įvykio dalyvių kaltės laipsnį dėl eismo įvykio, draudimo įmonės, apdraudusios atsakingo už padarytą žalą asmens civilinę atsakomybę, ar Biuro įgaliotų asmenų (paskirtų ekspertų) ataskaitas ar išvadas dėl žalos, nukentėjusio trečiojo asmens, apdraustojo pateiktus dokumentus dėl žalos, eismo įvykio aplinkybių ir eismo įvykio dalyvių atsakomybės, kitų Taisyklėse nurodytų asmenų pateiktus dokumentus, leidžiančius nustatyti eismo įvykio aplinkybes ir padarytos žalos dydį.

TPVCPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta žalos dydžio nustatymo taisyklė: turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas, o TPVCPDĮ 17 straipsnyje nurodytais

² Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 „Dėl eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių ir indeksuotų draudimo sumų dydžių patvirtinimo“.

atvejais – Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ir dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. Šią nuostatą atkartoja ir Taisyklių 13 punktas, kuriame, be kita ko, detalizuota, kad gali būti atsižvelgiama ir į įmonės, turinčios teisę remontuoti sugadintą turtą, pateiktus turto remonto išlaidų skaičiavimus ar remonto išlaidų pagrindimo dokumentus.

Pagal Taisyklių 15 punktą, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas remonto išlaidas, būtinas atkuriant sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertei iki eismo įvykio atkurti. Būtinas remonto išlaidas sudaro remonto darbų vertė, dažymo darbų vertė, keičiamų dalių vertė (nuvertinant dalis dėl nusidėvėjimo), dažymo medžiagų vertė ir papildomos išlaidos (transportavimo, saugojimo, techninės ekspertizės ir kitos išlaidos). Būtinos remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais.

TPVCAPDĮ 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta, jog atsakingas draudikas moka per eismo įvykį nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio draudimo išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytą draudimo sumą, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

Kartu pažymėtina tai, kad draudimo išmokos mokėjimas transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo atveju yra susijęs su apdraustos transporto priemonės valdytojų civiline atsakomybe, todėl, apskaičiuodamas draudimo išmoką, draudikas turi laikytis Civilinio kodekso 6.251 straipsnyje įtvirtinto visiško nuostolių atlyginimo principo. Žalos atlyginimu turi būti siekiama gražinti ją patyrusį asmenį į iki pažeidimo buvusią padėtį. Teisingas žalos atlyginimas reiškia tai, kad sprendžiant ginčą dėl žalos atlyginimo turi būti nustatytas tikrasis žalos dydis, nes, nustačius mažesnę už tikruosius nuostolius žalos dydį, būtų iš dalies neapgintos nukentėjusio asmens teisės, o kai nustatomas žalos dydis viršija tikruosius nuostolius, nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėja skolininko sąskaita.³ Viena vertus, tai reiškia, kad draudimo išmokos turi užtekti dėl eismo įvykio atsiradusių automobilio ar kito turto apgadinimų remontui (pritaikius išskaitas dėl nusidėvėjimo ir kt.). Kita vertus, draudimo išmoka negali būti didesnė nei išlaidos, objektyviai reikalingos nukentėjusio asmens turtui suremontuoti.

Vertintinų ginčo aplinkybių kontekste taip pat atkreiptinas dėmesys į kasacinio teismo išaiškinimą, kad kai ginčas yra susijęs su atlygintinos žalos (nuostolių) dydžiu ir nėra susijęs nei su atsisakymu mokėti draudimo išmoką, nei su draudimo išmokos sumažinimo atvejais, nagrinėjant ginčą taikytina bendroji įrodinėjimo naštos taisyklė – šalys turi įrodyti tas aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti.⁴

Vadovaujantis nurodyta kasacinio teismo praktika, taip pat Ginčų taisyklių 24 punktu, kuriame nustatyta, kad vartojimo ginčai nagrinėjami laikantis rungimosi principo, darytina išvada, kad pareiškėjas turi pateikti duomenis, kurių pagrindu būtų galima teigti, kad jo patirtus nuostolius geriau atspindi Nuostolių ataskaita, o draudikas – priešingai – turi pagrįsti, kad skaičiavimai, kuriais jis vadovavosi išmokėdamas draudimo išmoką, yra objektyvūs, jais remiantis apskaičiuota draudimo išmoka yra pakankama pareiškėjo žalai atlyginti.

Atsižvelgiant į pirmiau minėtas per eismo įvykį patirtos žalos nustatymą reglamentuojančias teisės aktų nuostatas, pažymėtina, kad turto vertinimo ataskaita, neginčijant joje nurodytų duomenų teisingumo, yra vienas iš, bet ne vienintelis, žalos dydį padedančių nustatyti įrodymų, todėl žala turėtų būti vertinama atsižvelgiant į visų turimų – taigi, tiek draudiko, tiek pareiškėjo pateiktų – įrodymų visumą. Nei TPVCAPDĮ, nei Taisyklės nenumato draudiko pareigos vadovautis išimtinai nepriklausomų turto vertintojų parengtomis vertinimo ataskaitomis. Konstatavus minėtą aplinkybę, kartu darytina išvada, kad turto vertintojo išvados buvimas savaime nesuteikia pagrindo ją laikyti turinčia aukštesnę nei kiti nuostolių dydį pagrindžiantys dokumentai įrodomąją vertę. Ji nepaneigia kitų nuostolių dydį pagrindžiančių įrodymų, nes, kaip minėta, yra tik viena iš įrodinėjimo priemonių, kuri vertinama kartu su kitais įrodymais pagal bendrąsias įrodymų vertinimo taisykles. Papildomai akcentuotina, kad šiuo

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. sausio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-44/2015.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-81-1075/2018).

atveju pačioje Nuostolių ataskaitoje nurodyta, kad joje pateikiama turto vertintojo nuomonė dėl turto atkūrimo išlaidų ir ji nėra vertinimo ataskaita. Atsižvelgdamas į tai, Lietuvos bankas kompleksiskai vertina visus ginčo šalių pateiktus įrodymus, susijusius su draudžiamąjį įvykio metu patirtą žalą atlyginančios draudimo išmokos dydžiu.

Įvertinus ginčo bylos duomenis, kuriuose vertinamos tvoros apgadinimų remonto išlaidos, nustatyta, kad tvoros remonto kainos skaičiavimus ar remonto pasiūlymus yra pateikusias trys faktiškai remonto darbus galinčios atlikti bendrovės: UAB „Infranet“, V. Rutkausko įmonė ir UAB „Dmirosta“. Pagal UAB „Infranet“ pasiūlymą, remonto darbus galima atlikti už 1 704,56 Eur be PVM (draudimo išmoka buvo išmokėta remiantis šiais skaičiavimais), V. Rutkausko įmonė nurodė galinti remonto darbus atlikti už 1 400 Eur (prieš mokesčius), o UAB „Dmirosta“ už 1 667,39 Eur be PVM. Taip pat buvo pateikti dviejų žalų administravimo bendrovių skaičiavimai: UAB „Finance property“ apskaičiavo, kad remonto kaina siektų 806,23 Eur be PVM, o UAB „Smart Claims“ skaičiavimais, remontas kainuotų 1 169,40 Eur be PVM.

Nuostolių ataskaitoje nurodyta, kad remontui reikalinga didesnė – 2 444,09 Eur be PVM suma, tačiau iš pateiktų duomenų matyti, kad pateiktoje sąmatoje yra įtraukti kitokie nei kitų bendrovių skaičiavimuose remonto darbai (skiriasi dalies pozicijų aprašymai, reikalingų darbų, medžiagų kiekiai), nurodytos didesnės darbų kainos (įskaitant įprastų kainų korekcijas pagal atitinkamus koeficientus). Iš draudiko pateiktų UAB „Sistela“ kainyne nurodytų remonto darbų pozicijų aprašymų ir kainų duomenų matyti, kad Nuostolių ataskaitoje pateiktoje sąmatoje nurodytos pozicijos (jų kodai ir pavadinimai) nesutampa su pateikiamomis UAB „Sistela“, nors toje pačioje Nuostolių ataskaitoje teigiama, kad sąmata parengta pagal UAB „Sistela“ pateikiamus duomenis. Remiantis draudiko paaiškinimais, Nuostolių ataskaitos sąmatoje naudojami UAB „Sistela“ darbų kodai, tačiau yra pakeisti darbų pavadinimai, darbo užmokesčio kaina, pritaikomi sąmatos rengėjo pasirinkti koeficientai.

Lietuvos banko nuomone, Nuostolių ataskaita vertintina kritiškai ne tik dėl nurodytų priežasčių, bet ir dėl to, kad yra teorinio pobūdžio turto vertintojo nuomonė, ji nėra parengta darbus galinčio atlikti subjekto, neaišku, koku pagrindu Nuostolių ataskaitoje pateiktoje sąmatoje buvo daromos atitinkamos kainų korekcijos (pritaikomi koeficientai) ir pan. Kartu pažymėtina ir tai, kad pareiškėjas teigė, jog draudiko iniciatyva parengtuose skaičiavimuose nebuvo įvertinti tam tikri reikalingi remonto darbai, tačiau kreipimesi nėra paaiškinta, kokie darbai nebuvo įvertinti, nėra nurodyta, kaip neįvertinti darbai atsispindi turto vertinimo bendrovės parengtoje sąmatoje.

Bylos duomenys paneigia ir pareiškėjo teiginius, kad patys draudiko pasiūlyti rangovai UAB „Infranet“ ir V. Rutkausko įmonė atsisakė atlikti darbus savo nurodytomis kainomis. Byloje pateiktas draudiko ir V. Rutkausko įmonės vadovo pokalbio garso įrašas, kuriame pastarasis draudiko specialistui nurodė, kad darbų apsiimti nenorėtų, klientas įnoringas, pageidauja, kad būtų perdažytos ir kitos tvoros kolonos (neapgadintos per įvykį) ir pan. Iš byloje pateikto UAB „Infranet“ el. laiško matyti, kad bendrovės atstovai 2022 m. gruodžio 9 d. el. paštu informavo draudiką, kad „su klientu sutarta susisiekti iki kaledu, paskambins pats klientas“, be to, nurodė, kad „galvoja apie išmokos pasiėmimą“. Šie duomenys leidžia manyti, kad pats pareiškėjas svarstė ne apie turto faktinį remontą, o apie draudimo išmoką pinigais, ir todėl nepageidavo turto remonto, be to, kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas taip pat reikalauja draudimo išmokos pinigais, o ne faktinio turto remonto ar faktinių remonto išlaidų atlyginimo.

Iš pateiktų skirtingų subjektų remonto kainos vertinimo duomenų ir remonto kainos pasiūlymų galima daryti išvadą, kad draudiko išmokėtos 1 704,56 Eur sumos, apskaičiuotos pagal UAB „Infranet“ parengtą remonto pasiūlymą be PVM, užtenka dėl įvykio atsiradusiems turto apgadinimams suremontuoti. Būtent tokią remonto darbų kainą nurodė viena iš trijų faktiškai remonto darbus galėjusių atlikti bendrovių, įvertinusi apgadinimų nuotraukas ir apgadinimų remontui reikalingų darbų mastą bei kainas. Papildomai pažymėtina, kad, įvertinus ginčo bylos duomenis, buvo nustatyta, kad V. Rutkausko įmonė po turto apžiūros nurodė didesnę orientacinę remonto kainą – nuo 2 000 Eur iki 2 100 Eur (po mokesčių), tačiau ji iš esmės atitinka UAB „Infranet“ nustatytą remonto kainą su PVM (2 062,53 Eur), o UAB „Dmirosta“ turtą nurodė galėjusi suremontuoti ir dar šiek tiek pigiau, todėl daryti išvadą, kad draudimo išmoka buvo apskaičiuota ir išmokėta nesilaikant TPVCPDĮ ir Taisyklėse nustatytų būtinųjų išlaidų nustatymo principų, nėra pagrindo.

Atsižvelgiant į pirmiau aptartus sprendimo motyvus, pareiškėjo reikalavimas išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal Nuostolių ataskaitą, laikytinas nepagrįstu.

2. Dėl Nuostolių ataskaitos parengimo išlaidų atlyginimo

Pareiškėjas Lietuvos banko taip pat prašė, kad jam būtų atlygintos Nuostolių ataskaitos rengimo išlaidos, kurias pareiškėjas grindė 2023 m. gegužės 25 d. UAB „Asistavita“ išrašyta PVM sąskaita faktūra, kurioje nurodyta suma – 363 Eur.

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtintais prievolių vykdymo principais, prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai ir nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais. Jeigu vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus. Kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pasamdyti turto vertintoją, kad jis nustatytų turtui padarytos žalos dydį, jeigu draudiko įgaliotas asmuo neatvyko apžiūrėti sugadinto turto per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą. Tokiu atveju atsakingas draudikas privalo atlyginti protingumo kriterijus atitinkančias nukentėjusio trečiojo asmens turėtas turto vertintojo samdymo išlaidas. Vis dėlto nagrinėjamu atveju ginčų dėl apgadinių apžiūros nekilo, byloje nėra duomenų, kad pareiškėjas būtų prieštaravęs turto apgadinių apžiūrai iš pateiktų nuotraukų.

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje taip pat nurodyta, kad nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo. Lietuvos bankas sutinka, kad įprastai, jeigu asmuo nusprendžia pasinaudoti TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta teise savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo, draudikas neturi pareigos atlyginti dėl to patirtų išlaidų. Vis dėlto Lietuvos bankas laikosi nuomonės, kad nepriklausomo vertintojo samdymo išlaidos nukentėjusiam trečiajam asmeniui turi būti atlygintos ir tuomet, jei jas nukentėjęs asmuo patiria įrodinėdamas žalos dydį, o draudikas, vadovaudamasis pateiktomis ekspertų išvadomis, perskaičiuoja draudimo išmoką, taigi, pripažįsta, kad iš pradžių ją buvo apskaičiavęs neteisingai.

Nagrinėjamu atveju konstatuota, kad vadovautis Nuostolių ataskaita ir joje pateikta tvoros remonto sąmata nėra pagrindo, draudiko išmokėtos draudimo išmokos, remiantis turimais duomenimis, pakanka pareiškėjo žalai atlyginti. Taigi, Nuostolių ataskaita nebuvo vadovautasi, ji neturėjo įtakos apskaičiuojant pareiškėjui priklausančią draudimo išmoką, pateikus Nuostolių ataskaitą išmoka nebuvo perskaičiuota, nebuvo nustatyta, kad išmokėta išmoka buvo apskaičiuota neteisingai.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, susijusias su Nuostolių ataskaitos reikšme galutiniam draudiko sprendimui, pareiškėjo reikalavimas dėl Nuostolių ataskaitos parengimo išlaidų atlyginimo laikytinas nepagrįstu.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.